

af deres særegne Interesser. Der er her dannet en særlig Fond, hvori der oventilføjet er optaget adskillige Indtægter, der maae betragtes som fælles for begge Slags Kald, men denne Fond dannes nu alene for Landsbykaldene, og Forholdet affluttes da saaledes, at de Indtægter, der, naagtet de vare fælles, gaae ind i denne Fond, ikke let vilde have nogen Udfigt til at komme Gfternøerne, om jeg saa maa kalde dem, til Gode. Dette er f. Ex. Tilfældet med Bispetiendens Indtægter; der er endvidere paa mange Steder ganske særegne Forhold, hvor Indtægterne for Landsbykaldene hidtil have ligget som Indtægter for Kjøbstadkaldene, og som nu aabenbart vilde blive inddragene. Der er adskillige Kjøbstadkald, der have havt Andeel i Tienden fra Landet, som dog vistnok nu efter denne Lov maa bortfalde, nemlig naar disse Tiender ikke komme fra et Annerkald, men fra et heelt fremmed Sogn (Modsigelse). Jeg troer, det er rigtigt; men jeg kan i alt Fald ikke see rettere, end at der for Kjøbstæderne kun bliver tilovers senere at maatte skjotte sig selv, og naar dette er Tilfældet, saa vil det være mindre gunstigt, end dersom man nu faaer det hele Fælles samlet; den Solidaritet, der nu bestaaer, — og som ikke saa let lader sig hæve med Retfærdighed, da f. Ex. Pensionen jo ikke bør og kan regnes alene paa det enkelte Embede, som det tilfældigvis i Diebliffet stiller sig — vil blive opretholdt indbyrdes mellem Landsbyembederne, men forlades ellers ligeoverfor Kjøbstadembeder. Fra Ministeriets Side er der ligefrem gjort opmærksom paa dette Punkt, idet der i de Motiver, der ledsage Lovforslaget, er henvist til, at der, naar Kjøbstadembederne skulle ordnes ved en særlig Lov, skulde indføres „Præstekat eller Præstepenge i de Kjøbstæder, hvor den enten ikke erlægges eller ikke erlægges med et tilstrækkeligt Beløb“; men naar det ved et Gjennemnit over det Hele kunde vise sig, at der kunde komme passende Lønninger ud af samtlige de Indtægter, som nu høre ind under Kirken, saa kan jeg for mit Vedkommende ikke indsee, hvorfor de Fritagelser, der hidtil have fundet Sted, ikke skulde gjenoptages, særlig fordi det er Kjøbstadkald. Jeg kan derfor ikke Andet end

udtale, at denne Lov netop paa dette Punkt vækker særlig Betænkkelighed hos mig, og at jeg af dette Hensyn maatte foretrække en Ordning, hvorved det Hele samles paa een Gang. Jeg har vel i Kirkecommissionens Betænkning set, at Saadant er blevet betragtet af Majoriteten som mindre gjørligt eller ugjørligt, men det er jo derimod bragt i Forslag i det Lovudkast, der er kommet fra Minoritetens Side. Dersom det skulde være saa, at man vilde ordne Landsbypræsternes Embeder alene, saa seer jeg ikke rettere, end at det for Kjøbstæderne vil indeholde en større Giffring, hvis den Tanke gjennemføres, at Indtægterne skulde gaae ind i Statskassen, end naar de dannes som en særlig Fond. Ved denne særlige Fond vil Kjøbstæderne nu udelukkes fra en forholdsmæssig Andeel, men dette bliver ikke Tilfældet, naar Statskassen faaer alle Indtægter.

Der er endnu andre Ulemper, som vilde bidrage til at stille Forholdet ganske meget uheldigt for Byerne, dersom denne Ordning af Landsbyembederne alene for sig med Udelukkelse af Kjøbstadembederne finder Sted. Det er ikke alene et reent pecuniært Spørgsmaal, men det kan ogsaa synes mig, i reent Kirkelig Henseende have sin store Fare. I Gjennemsnit ere nemlig Kjøbstadembederne under den nuværende Ordning ikke smaa, der er tværtimod en stor Mængde Kjøbstadembeder, som forblive store end det Maximum, der her bliver sat for Landsbypræsternes Lønning. Nu er det aabenbart, at derved vil en Betydelig Virkning ved Forskyttelse ved Skifte af Kaldene imellem Præsterne blive hemmet, dersom Kjøbstadembederne ikke blive ordnede samtidig med de andre, og det navnlig paa den Maade, at medens man nu beklager sig over, at der i de store Embeder paa Landet ofte kommer eller forbliver gamle Præster, Mænd, hvis Arbeidsdygtighed ikke kan siges at være i sin fulde Kraft, saa vilde netop disse Ulemper blive førte over paa en stor Mængde af Kjøbstadpræstekaldene. De Præster, som ere i Kjøbstadkald, kunne herefter ikke søge ud i mindre besværlige og dog bedre lønnede Landsbykald; Noget, der synes mig at være meget uheldigt, fordi det netop i Byerne med Hensyn til det personlige Arbejde, og navnlig ligeoverfor den fattig-